

A „Fáklyagyújtótól” a „Mesterek mesteréig” – Egy igazi Mester, dr. Barsi Ernő

Lanczendorfer Zsuzsanna
Széchenyi István Egyetem, Győr

Bevezetés

Dr. Barsi Ernő néprajztudós, zenepedagógus, kórusvezető, református lelkész, főiskolai tanár és egyben Mesterem, 2020. június 28-án ünnepelte volna századik születésnapját. Előtte tisztelegve külön szekcióban (Mesterek, Tanárok, Példaképek. Barsi Ernő emlékülés) emlékeztünk meg egykori jeles oktatónkra. Tanulmányomban összegzem, hogy ez a kivételes ember mit hagyott ránk, tanítványokra, mi dr. Barsi Ernő szellemi hagyatéka. Bemutatom a tudományos munkásságát, a honismereti és népfőiskolai mozgalomban, ismeretterjesztésben betöltött kiemelkedő szerepét. Külön kitérek a néprajzoktatásban végzett munkájára, egyedülálló tanítási módszerére. Sorra veszem a róla elnevezett intézményeket, művészeti csoportokat, egyesületeket, emlékhelyeket, versenyeket és díjakat.

Örülök, hogy az Apáczai-napok konferenciánkon egy olyan tudós egyéniségről beszélhettem, akinek köszönhetem, hogy megismertem és megszerettem a népi kultúra értékeit. A jeles évforduló kapcsán Mesteremre úgy is emlékeztem, hogy nyáron családommal együtt meglátogattam életének fontos helyszíneit: Sályt, Hajdúböszörményt, Sárospatakat és természetesen a győri nyughelyét.

1. ábra: Sályi háza (2020)

Müller Péter szerint: „A mester ismeri tanítványának ÉN-jét, tudja szándékát, s azzal együttműködik” (Müller 2001: 20). „Mester az, aki tanítványainak minden lépésében – még a bukásaiban is – Isten művét tiszteli. Nem lehajol, hanem odahajol hozzá. Nem föntről rángat, hanem mellőle súg. És sohasem magából indul ki, hanem tanítványából, mert tudja, hogy az másik „lelki szerkezet”, amelynek sajátos törvényei vannak” (Müller 2001: 23).

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”,
nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

2. ábra: A Mester, dr. Barsi Ernő 90 évesen

Ernő bácsi egy igazi Mester, nagybetűs Tanító. Korábbi köszöntő írásaimban neveztem őt: „Fáklyagyújtónak”, „Mindenesnek”, „Vir Justusnak”, azaz „Igaz embernek” és „Mesterek mesterének”, de ő szerényen mindig azt mondta, hogy én csak egy „gyüvő-menő” ember vagyok.

1. Életút, szakmai életrajz – „Fáklyagyújtó és Mester”

Dr. Barsi Ernő, ahogy emlegette: „egy nótaszótól hangos” kis bükkaljai faluban, Sályban született 1920. június 28-án (lásd bővebben: Lanczendorfer 1993: 52–54, 1995a: 8, 2011: 5–6), és Győrben, 2013. augusztus 8-án adta vissza lelkét a Teremtőjének 93 évesen.

3. ábra: Sályban édesanyjával, feleségével és gyermekeivel 1965-ben

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

4. és 5. ábra: A hegedűtanár és az ígehirdető

Ernő bácsi szülei, Barsi Lajos és Kiss Erzsébet református iskolában tanítottak. Édesapja Szőnyből, édesanyja pedig az erdélyi Málnásról származott.

6. ábra: Szüleiről mesél Szencen a Nemzedékek nevelői a *Tanítók és tanítócsaládok a Kárpát-medencében* című könyv bemutatóján 2012-ben

Gyakran emlegette, hogy: „Egy élet alakulására az öröklött képességeken kívül különösen három tényezőnek van igen nagy befolyása: Hová születik az ember, milyenek az iskolái és milyen társat talál életútja végigjárásában” (Barsi 2010: 1).

7. és 8. ábra: Érettségi képe, gimnazista osztálytársakkal 1938-ban Sárospatakon

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

Ernő bácsi a Sárospataki Református Kollégiumban érettségizett. Kiváló tanárai voltak mindenhol, így a híres kollégiumban is. Novák Sándor osztályfőnöke Cserépfalu lakodalmi szokásait gyűjtötte össze, és 1912-ben a Magyar Néprajzi Társaság első vidéki vándorgyűlésén előadást is tartott erről. Említhetem Újszászy Kálmánt, aki gyűjtési útmutatót készített, és ezt *A falu* című könyvében adta közre. Mesterem az ő hatására kezdett el gyűjteni sályi népdalokat, hagyományokat és 19. századi sírfeliratokat (Lanczendorfer 2000: 80). Érettségi után beiratkozott a teológiára. Különórán Szabó Jenőnél tanulta a hegedülés fortélyait, aki maga is gyűjtött népdalokat és szervezett „néphangversenyeket”, ahol a falusi emberek klasszikus zenével is megismerkedhettek. 1942-ben a Zeneakadémián folytatta tanulmányait. Hallgatta Ádám Jenőt, Weiner Leót, Bartha Dénest, sőt indexében – amit tanítóképzős tanítványainak is gyakran megmutatott – Kodály Zoltán és Veress Sándor neve is szerepelt, aki elsőként gyűjtött csángó népzene. Egykori tanára, Harsányi István biztatására írta meg 1947-ben első könyvét *Sály falu zenei művelődése* címmel (Barsi 1947). Ugyanebben az évben hívták Győrbe az Állami Konzervatóriumba zenetanárnak, és megszervezte a Győri Zeneoktatói Munkaközöséget, amit több évtizedig vezetett. Későbbi tanítványai örömeire 1959-től már a Tanítóképző Főiskolán oktatott.

9. ábra: Újszászy Kálmán szobra Sárospatakon

Ernő bácsi 1970-ben szellemi néprajzból doktorált, disszertációjának címe: *A zene egy sályi pásztor életében* (Barsi 1984). A könyv 1984-ben az Akadémiai Kiadó gondozásában jelent meg. Ezzel a kutatásával korábban 1964-ben pályadíjat is nyert, és bár Kodály Zoltán és Ortutay Gyula kiadásra javasolta, csak sok év után jelenhetett meg. Ez a kitűnő munka gazdagította az egyéniségvizsgálatok sorát, illetve a magyar vagy budapesti iskolának nevezett nemzetközileg is elismert módszerünket.

Ernő bácsi 50 éven keresztül az Apáczai Csere János Tanítóképzőben és jogutódjában tanított. Velem is ott szerettette meg a néprajzot, sok hallgatótársammal együtt a néprajzi speciális kollégiumába jártunk. Gyermekevilággal, gyerekfolklorral foglalkozó TDK-dolgozatomat és az OTDK-án elért II. helyezésemet is neki köszönhetem. 1982-ben ment nyugdíjba, de utána is tovább oktatott, és nagy öröm volt számomra, amikor később Mesteremmel 1996-tól együtt oktathattam a néprajzi ismereteket a tanító és művelődésszervező szakos hallgatóknak. 1999-től 2006-ig intézményünk TDK kari elnöke voltam, és sokszor hívtam meg zsűrizni néprajzi témában.

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

10. és 11. ábra: Tanítóképző kamarakórusával szerepléseken

12. ábra: TDK-versenyen mint zsűritag a TDK kari elnökkel

Kiváló munkájának elismeréseként 2010. július 3-án az egyetem rektorától, dr. Faragó Sándortól vette át a Nyugat-magyarországi Egyetem Díszpolgára címet.

13. ábra: A kitüntetés átvétele 2010-ben

Halála után emlékére 2015-ben a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Karán 25 fővel, három szakosztállyal (Gyógypedagógiai Szakosztály, Honismereti Szakosztály, amelynek tanár elnöke én lettem, Környezet- és Egészségvédelmi Szakosztály) megalakult a dr. Barsi Ernő Szakkollégium. Tiszteletbeli tagja Barsi Hajna néprajzkutató lett. Intézményünk dr. Barsi Ernőről nevezte el dísztermét is. A terem avatásán, 2013. október 25-én lánya, Barsi Hajna így emlékezett édesapjára: „Barsi Ernő egész életét, munkásságát annak szentelte, hogy ez a fáklya fellobbanjon. Akik tanítványai voltak, hallották több ezer előadásának egyikét, olvasták számos néprajzi publikációjának valamelyikét, gazdag népdalgyűjtésének gyöngyszemeit éneklük országszerte, tovább viszik ezt a lángot. Kívánom, hogy nagyon sokáig vigyék tovább, igen nagy szükség van rá!” (Lanczendorfer 2020). Ernő bácsi karizmatikus egyéniségének hatására Győr-Moson-Sopron megyében több mint 60

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

intézményben, iskolában indult meg a néprajz oktatása, például kiváló eredményekkel Pongráczné Gaál Elvira vezetésével Györságon. Ehhez nemcsak szóban, előadásaival nyújtott szakmai segítséget, de könyvekkel is: például a *Néprajz az általános iskola kezdő szakaszában*, vagy a *Népi hagyományaink iskolai és amatőr színpadon* című kiadványaival (Barsi 1992, 1995).

14. és 15. ábra: Előadásai a főiskolán

16. és 17. ábra: Születésnap köszöntése a főiskolán 2010-ben

Nemcsak a fiatalabb generáció oktatását tekintette feladatának, hanem a felnőttek képzését is. „Ernö bácsi is alapító tagja, meghatározó előadója és haláláig elnöke volt a Ménfőcsanakai Népfőiskola Egyesületnek, és gyakori szerzője a *Hegyalja* havilapnak. Sárospataki diákként kiemelkedő szerepe volt a '80-as évek végén újjáéledő népfőiskolai mozgalomban, előadóként bejárta az országot, több mint félszáz népfőiskolai közösségben tartott előadást” (Lanczendorfer 2020). A Ménfőcsanakai Népfőiskola kiadványa, a *Hegyalja* újság munkásságának szinte minden fontosabb tevékenységéről megemlékezett.

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?
XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

18. ábra: A Hegyalja újság címlapjai

Rendszeresen járt terepen, népdalgyűjtő utakon. Az első gyűjtéseikor még 40 kg súlyú magnót vitt magával. Gyakorta vette hasznát, hogy megtanult korábban gyorsírní. A gyűjtéseiből számos könyvet, tanulmányt írt (lásd bibliográfiái: Lanczendorfer 1995d: 145–158, 2000: 83–88; Léránt 2010: 167–198). Szívén viselte a szülőföld értékeinek, kincseinek feltérképezését, a honismereti, helytörténeti kutatást. A gyökerek megbecsülését, a táj kutatást is nagyon fontosnak tartotta (Rábaköz, „ezersziget országa” a Szigetköz, Sokoróalja). Életműve elsősorban Győr-Moson-Sopron megye néprajzi kutatásához kötődik. Természetesen gyűjtötte azonban szülőföldjének a Bükkaljának néprajzi kincseit, de kutatott a Balaton-felvidéken, határon kívüli magyaroknál: Csallóközben, Zoborvidéken, Burgenlandban és Gyimesben is.

Kutatási témái nagyon változatosak: népi gazdálkodás, állattartás, táplálkozás, gyermekjáték, jeles napok, népi vallásosság, hiedelemvilág, népzene. Felkutatta, felkarolta a tehetségeket, az egyéniségeket, például Tarjáni Andrást és Horváth Dánielt (Sály), Lisztné Ferber Mária (Alsóőr), Kaszás Ferencné (Abda). „Pásztor” adatközlője, Tarjáni András neki is köszönhette, hogy megkapta a Népművészet mestere címet (Léránt 2006: 30). Felejthetetlen öröm volt számomra, amikor édesapámmal is találkozott Ménfőn, és „faggatta” népdaltudásáról, sőt dalait lekottázta, rendszerezésében segített nekem (Lanczendorfer 2007: 70–79). Talán kevesen tudják, de a *Kisalföld* napilapban sok éven keresztül zenekritikákat is írt.

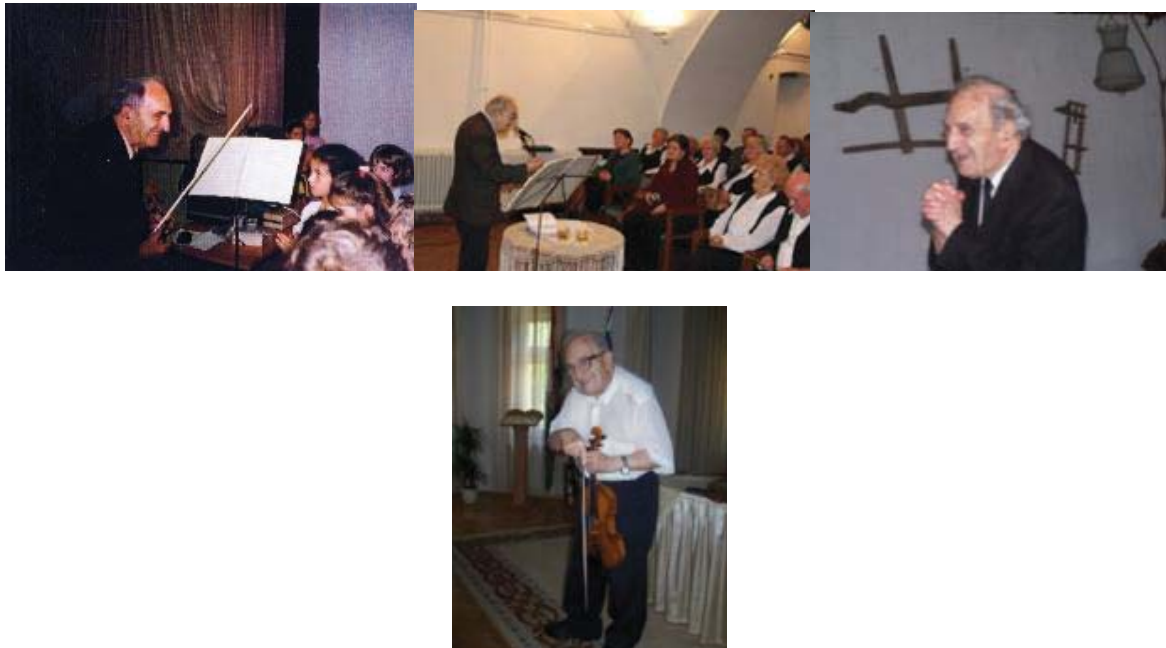
19. ábra: A Lisztné Ferber Mária dalkincséről szóló könyv bemutatóján, Alsóőron 1992-ben

Számos népdalt mentett meg az utókor számára, amelyek egy része a „*Daloló*” sorozatában jelentek meg (pl.: Barsi 2013). Nagyon fontos megemlítenem, hogy nem csak felgyűjtötte, de gyakorolta az éneklést és a zenélést. Hegedűje szinte elválaszthatatlan volt tőle.

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

A népi értékek megmentése és a tanítás mellett nagyon fontos volt számára a tudományos és ismeretterjesztő előadások, a tudás közvetítése, átadása. Tanítványait is arra buzdította, hogy vissza kell adni az embereknek azt, amit tőlük tanultunk szóban is. Ezt az igyekezetét bizonyítja az a rengeteg előadás, amelyet tartott. Sokszor vitt magával engem is, hogy gyakoroltassa velem a szereplést, és nagyon örültem, hogy énekemmel színesíthettem csodás előadásait. Lánya, Barsi Hajna néprajzkutató elmondása szerint: „Hatezernél is több előadást tartott országszerte 1948-tól egészen ez év júliusáig” (Szabó 2013: 62). Teherbírását mutatta, hogy még 86 évesen, 2006 januárjában öt előadást tartott Kanadában. Nemcsak megtalálta a közös hangot az adatközlőkkel, de csodás módon tudta azt továbbadni élvezetes előadásai során. Ilyenkor verseket mondott, énekelt, zenélt, és vetítette a szemet gyönyörködtető képeit a szeretett tájról és az ott élő emberekről. Oly ízesen, oly szép orgánummal, no meg kellő humorral tudta mindezt előadni, hogy minden korosztályt ámulatba ejtett. Tudott szólni tudományos fórumon, nyugdíjasklubok foglalkozásain és a táborok gyerekkaréjában. Talán a legfontosabb: előadásaiból sugárzott a szeretet, a mások iránti tisztelet: „...szeretet nélkül nem lehet sem muzsikálni, sem tanítani, sem írni. Szeresse mindenki az övéit, saját népét és értékeit, hogy a másokét is szeretni tudja. Szeretet sugározzon mindenüvé” (Lanczendorfer 1995: 8).

20. ábra: Képek az előadásairól

Népdalcsoportok, pávakörök alapítója és vezetője is volt: Sály, Écs, Rábapatoná. Daloló csoportjaival csodálatos előadásokat tartott országszerte. Gyűjtött népdalai életre kelnek ma is népdalversenyeken, pávakörök műsorában.

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”,
nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

21. ábra: Az écsi dr. Barsi Ernő Népdalkör és Citeraegyüttes

22. ábra: Pünkösdi Dalostalálkozó a sírjánál

Ernő bácsi tanítóképzős hallgatóiból kamarakórust is verbuvált Melodiárium néven, amelynek én is tagja vagyok. A kórus repertoárjában elsősorban 18. századi sárospataki diákdalok szerepelnek. Hangja nemcsak a tanítványok szívébe vésődött be örökre, de a „*Bodrog partján nevedett tulipán...*” *Sárospataki diákdalok a 18. századból* című CD-n is megmaradt, ahol felelevenítettünk közösen Comenius idejéből egy énekórát, és az énekek között ő mondta az összekötő szövegeket. A dalokat kilencfős kórusunk énekelte (Lanczendorfer Zsuzsanna, Máté Zsuzsanna, Nagy Martina, Nagy Péter, Radics János, Radicsné Csöre Andrea, Rákóczyné Fűrnsztall Edit, Tóth György, T. Varga Lajos), zongorán pedig kollégája, kedves egykori tanárunk, Baróthy Zoltán kísért (Barsi 1999).

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”,
nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

23. ábra: Előadások kórusával

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

Kórusvezetőnket a CD-n is énekelt, általa nagyon szeretett Goudimel-zsoltárral búcsúztattuk a temetésén, 2013-ban.

24. ábra: Goudimel: „Tégy jól és bízzál erősen Istenben...”

Dr. Barsi Ernő tudományos és művészeti eredményeit számos díjjal, éremmel, kitüntetéssel ismerték el. Ezek is mutatják sokszínű alkotói életművét: Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt, Életfa díj, Kiss Áron-díj, Lévy József-díj, Tessedik Sámuel-díj, Magyar Kultúra lovagja, Győr-Sopron Megyei Kék Szalag, Pro Urbe Győr, KÓTA díj, Sebestyén Gyula emlékérem, Ortutay-emlékérem, Kodály-emlékérem, Szent László-emlékérem, Párhuzamos Kultúráért díj, Csokonai Vitéz Mihály alkotói díj, Dr. Kovács Pál- díj, Győr Közművelődéséért díj, Mestertanár. Külön kiemelném Apáczai Csere János-díját, amelyet kiemelkedő oktatási-nevelési munkásságért adományoznak. Emellett szülőfaluja, Sály község és 2009-óta Győr Megyei Jogú Város díszpolgára is.

2. Az igaz ember – Vir Justus”

Dr. Barsi Ernő nemcsak kiváló tanár, de remek barát is volt, tisztelte pályatársait, segítette azok munkáját. Említhetem többek között a zeneszerző, karnagy Halmos Lászlót, aki a Barsi házaspár számára több ének-hegedű duó művet komponált, vagy a földrajztudóst, dr. Göcsei Imrét, s nem utolsó sorban a néprajzkutató tudós barátot, dr. Timaffy Lászlót. Laci bácsival való barátságát jól szimbolizálja a múlt évben az ásványrárói tájházon felavatott közös emléktábla szimbóluma, az életfa.

25. ábra: A Melodiárium kórus három tagja: Tóth György, Radicsné Csóre Andrea és Lanczendorfer Zsuzsanna Ásványrárón, 2020.

Amikor például a politikai rendszer Timaffy Laci bácsit mellőzte, Ernő bácsi segítette álláshoz a zeneiskolában, ahol furulyát, harmonikát és szolfézszt tanított (1959–1964). „Ebben a nehéz időben mutatkozott meg számomra Barsi Ernő igaz embersége, segítő barátsága. Állás nélkül maradván úgy segített rajtam és három gyermekes családomon, hogy nem félt kiállni mellettem, és meghívott a vezetése alatt működő MÜDOSZ zeneiskola szolfézs- és furulyatanárának. Így nem szakadtam el a művelődéstől és az ifjúság nevelésétől” (Timaffy

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

2000). Tóth Ildikó győri képfestő nemrég megajándékozott egy tanítvány bizonyítványával, ami azért nagy érték, ritkaság, mivel mindkettőjük aláírása szerepel rajta.

26. ábra: Zeneiskolai bizonyítvány 1956-ból

Dr. Timaffy László dr. Barsi Ernő 80. születésnapjára készített köszöntőjében 2000-ben ezt mondta: „Mi mutatja meg az igazszívű jó barátot? Az emberség, a nyíltszívű tudóstárs, a nehéz időkben is kitartó barátság. Barsi Ernő ilyen ember” (Timaffy 2000).

Ernő bácsi református lelkész is volt, nemcsak csodálatosan tanított, de hirdette az igét mint lelkész, amikor már lehetett. Előtte, ahogy mondta nekem: „Templomba szerveztem hangversenyeket Sátoraljaújhelytől Sopronig. Az összekötő szövegekbe pedig becsempésztem az igehirdetést...” Hitbéli meggyőződését szelíden tükrözte a békés hang, a panaszra sohasem nyíló ajak, a keresztényi örömet, lelki derűt árasztó mosoly és a mindig biztató nevetés. Gyermekait, Ernőt és Hajnát is hitben nevelte (Csizmadia 2005: 63–70).

Barsi Ernő nem utolsó sorban kiváló férj és édesapa is volt. Párja, felesége, Varsányi Ida is nagyszerű pedagógus, zenetanár, akit csodás szoprán hanggal áldott meg a Jóisten. Így gyakran szerepeltek, adtak közös koncertet nemcsak itthon, de külföldön is, például Ausztriában, Csehszlovákiában, Németországban, Moszkvában. Szeretettel emlékezem azokra a csodás énekórákra a győri Tanácsköztársaság úti – ma Szent István út – lakásukon, amelyeket tőle kaptam gimnazista koromban.

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”,
nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

27. ábra: Feleségével, Varsányi Idával szerepléseken 1978, és gyémántlakodalmukon (60 év)

Gyermekeik és unokáik is kitűnően énekeltek, zenéltek. Néprajzos lánya, Hajna többször lépett fel édesapja hegedűkíséretével, tagja volt az ELTE Bartók Béla Énekkarának. A családi együtt zenélésekről mindig örömmel beszélt Ernő bácsi.

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

28. ábra: Lányával, Barsi Hajnával és unokáival, Boglárkával és Botonddal

Barsi Ernő bácsinak rengeteg tanítványa – zenész, tanító, néprajzos – van országszerte, akik továbbviszik a tőle kapott értékeket. Boldog lehetek, hogy magamat is annak mondhatom. Örülök, hogy születésnapja alkalmából több alkalommal köszönthettem (Lanczendorfer 1995a: 8, 1995c: 84–87, 2000: 80–88, 2011: 5–6). Sokszor ért megtiszteltetés, felkérés, hogy mutassam be új könyvét (*Daloló Szigetköz*, „*A távoli szekerek...*” *Népi ismeretanyag a magyar költők verseiben*, *Daloló Bükkalja*, *Népzenei hagyományok Kisfaludy Károly szülőfalujában*, *Népi hagyományaink iskolai és amatőr színpadon*, *Daloló Sokoróalja* (Lanczendorfer 1995b: 29–30, 2001: 75–77, 2002a: 92–94, 2002b: 83–84, 2003: 101–102, 2013: 6), vagy egészítsem ki bibliográfiáját. A legfrissebb, legteljesebb bibliográfiát Léránt Zsuzsanna tanítványom közölte 2010-ben abban az Arrabona múzeumi kiadványkötetben, amelyet a 90 éves Barsi Ernő tiszteletére adtak ki (Léránt 2006, 2010: 167–198).

29. ábra: Közös előadásaink képeiből

Utolsó találkozásunkkor Ernő bácsi még a kórházi ágyán is, utolsó erejét összeszedve „előadást” tartott és azt kérte, hogy vigyázzak tovább az emberi és népi értékeinkre, vigyem

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

tovább a „fáklyát”. Nagy tapsot kapott – mint mindig – az utolsó előadásán is szobatársaitól. Sajnos én búcsúztattam a tanítványok nevében karunkon 2013-ban (Lanczendorfer 2014a: 74–78).

30. ábra: Búcsúztatása a főiskolán 2013.

31. ábra: Győri Díszpolgárok sírhelyénél lányával 2014.

3. „Névőrzők” – „Barsisok”

Addig él valaki, amíg emlékeznek rá, emlegetik. Hál’ istennek, Mesterem példaszzerű élete és munkásságának hatására több intézményt, csoportot, díjat neveztek el róla. Dr. Barsi Ernő szellemisége mellett tehát neve is megmarad, így például szülőfalujában, Sályban dr. Barsi Ernő Kórus működik. Az écsi dr. Barsi Ernő Népdalkör és Citeraegyüttes 2014-ben vette fel alapítójának a nevét. A népdalkincs megőrzését, megismertetését, továbbadását küldetésének érző közösség 20 éve szervezi a Pünkösdi Dalostalálkozót is, ahol Ernő bácsi is mindig részt vett és előadást is tartott. Tiszteletre méltó, hogy halála óta a sírjánál e rendezvény napján megemlékeznek, és a kórusok közösen énekelnek. A kapuvári székhelyű Alapfokú Művészeti Iskola 2014 óta dr. Barsi Ernő Alapfokú Művészeti Iskola néven működik. Az iskola tanulói boldogan mondják, hogy „barsisok” vagyunk és tartják a „barsi táborait”. A Néphagyományörző Óvodapedagógusok Egyesülete 2016-ban Barsi Ernő-emlékérem kitüntetés adományozásáról határozott. A kitüntetésben háromévente azok az egyesületi tagok részesülhetnek, akik nevelőmunkájukat hitvallása szellemében végzik. A kitüntetést először 2018-ban az egyesület őszi találkozóján, a Szabadtéri Néprajzi Múzeumban adtuk át. 2015-ben október 1-jén szintén az egyesület kezdeményezésére emléktáblát avattunk Győrben, Ernő bácsi lakóházának falán, ahol többek között az egyesület nevében dr. Faust Dezsőné Erika mondott beszédet. A szeretett néprajztudósról versenyt is neveztek el – Barsi Ernő

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

megyei népdaléneklési minősítő verseny az 1–4. évfolyamos tanulók számára. Nagy örömünkre 2019-től Győrben már utca is viseli a nevét (Lanczendorfer 2014a).

32. ábra: „Névörzök”

Összegzés

Úgy vélem, hogy Mesterem, sokunk Mestere, dr. Barsi Ernő beírta nevét a hallhatatlanok könyvébe, a tudomány aranybetűs kódexébe és nem utolsó sorban az emberek szívébe. Kedves egyénisége ott marad féltve őrzött újságokban, közös emlékek képein, filmek kockáin (Sós Ágnes: *Féltalom* 2006, Szekeres Kriszta: *Kezében a hegedűje* 2013, gyűjtéseiről: MEDIAWAVE Alapítvány Gyórság, Gyimesfelsőlok). Itt marad emléke tanítványai

„Kizökkent világ” – Szokatlan és különleges élethelyzetek: a nem-konvencionális, nem “normális”, nem kiszámítható jelenségek korszaka?

XXIV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete

dolgozataiban, gondolataiban és szívében. Életműve, munkássága ma már megyénk szellemi értékeit, a „megyerikumainkat” gazdagítja: 83. „Dr. Barsi Ernő munkássága.”

Barsi Ernő olyan ember, aki küldetésnek és szolgálatnak tekintette életét. Példát mutatott emberségével, családi életével, mások iránti szeretetével. Köszönet ezért mindenkinek, aki bármi módon tisztelettel és szeretettel emlékezik rá!

Irodalom

Ács A. 1995. „Háromszáz évre való tervem van...” Barsi Ernő 75 éves. *Műhely* 18(2–3): 52–55.

Barsi E. 1947. *Sályi falu zenei művelődése*. Budapest: Magyar Népi Művelődési Intézet Kis Tanulmányai III.

Barsi E. 1984. *A zene egy sályi pásztor életében*. Budapest: Akadémiai Kiadó.

Barsi E. 1992. *Néprajz az általános iskola kezdő szakaszában*. Tanítók kiskönyvtára 5. Budapest: OKI-MKM.

Barsi E. 1995. *Népi hagyományaink iskolai és amatőr színpadon*. Győr: Hazánk Kiadó.

Barsi E. 1999. „Bodrogszék partján nevedett tulipán...” *Sárospataki diákdalok a 18. századból*. CD. Győr: Harmónia Hangstúdió.

Barsi E. 2010. *Életrajzok. Dr. Barsi Ernő 90 éves*. Győr: Magyar Kultúra Kiadó.

Barsi E. 2011. *Néprajz az általános iskola kezdő szakaszában*. Győr: Magyar Kultúra Kiadó.

Barsi E. 2013. *Daloló Sokoróalja*. Győr: Magyar Kultúra Kiadó.

Csicsay A.–Lilik F. (szerk.) 2011. *Nemzedékek nevelői. Tanítók és tanítócsaládok a Kárpát-medencében*. Győr: Hungaro-Dalton Pedagógiai Innovációs Egyesület.

Csizmadia G. 2005. „Úgy fényleni vinni a szépet...” Beszélgetés Barsi Ernő tanár úrral és feleségével, Ida néniével. In: *Hitvallás, Kalendárium* 63–70.

Lanczendorfer Zs. 1993. A „Mindenes.” Interjú Barsi Ernővel. *Műhely* 16(2): 52–54.

Lanczendorfer Zs. 1995a. A „fáklyagyújtó.” (Részletek Lanczendorfer Zsuzsanna köszöntőjéből.) *Hegyalja*. Ménfőcsanak Újság 7(6): 8.

Lanczendorfer Zs. 1995b. Barsi Ernő: Daloló Szigetköz. *Néprajzi Hírek* 24(1–4): 29–30.

Lanczendorfer Zs. 1995c. A hetvenöt esztendő dr. Barsi Ernő köszöntése. *Honismeret* 23(4): 84–87.

Lanczendorfer Zs. 1995d. Barsi Ernő bibliográfia. *Győri Tanulmányok* 16: 145–158.

Lanczendorfer Zs. 2000. A tudomány és a zene szolgálatában. Barsi Ernő 80 éves. *Néprajzi Hírek* 29(1–2): 80–88.

Lanczendorfer Zs. 2001. Magyar költők verseinek néprajzi vonatkozásai. Barsi Ernő: „A távoli szekerek”. Népi ismeretanyag a magyar költők verseiben. *Néprajzi Hírek* 2001(1–4): 75–77.

Lanczendorfer Zs. 2002a. Barsi Ernő: Daloló Bükkalja. Győr. *Honismeret* 30(5): 92–94.

Lanczendorfer Zs. 2002b. Barsi Ernő: Népzenei hagyományok Kisfaludy Károly szülőfalujában. *Műhely* (5): 83–84.

Lanczendorfer Zs. 2003. Barsi Ernő: Népi hagyományaink iskolai és amatőr színpadon. *Honismeret* 31(5): 101–102.

Lanczendorfer Zs. 2007. „Mindent apámról...” *Egy sokoróaljai iparos emlékei*. Budapest: Akadémiai Kiadó.

Lanczendorfer Zs. 2011. „Mestereknek mestere...” Barsi Ernő életútja. *Honismeret* 39(1): 5–6.

Lanczendorfer Zs. 2013. Daloló Sokoróalja. Megjelent Barsi Ernő posztumusz kötete. In: *Hegyalja* 25(10): 6.

Lanczendorfer Zs. 2014a. In Memoriam. Meghalt Barsi Ernő. Áldás béke voltál nekünk. *Néprajzi Hírek* 1: 74–78.